

El professor Dr. Guillem Suau-Gomila forma part del tribunal de la tesi doctoral: “Análisis de la información Institucional y el tratamiento de la prensa de los incidentes nucleares españoles (1989-2009)”

El divendres 18 de setembre a l'aula I 28.8 de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Industrial de Barcelona, ETSEIB ha tingut lloc la defensa de la tesi del Dr. Tobajas. El tribunal ha estat presidit pel Dr. Rafael Mendizábal Sanz del Consejo de Seguridad Nuclear, el vocal ha estat el Dr. Guillem Suau-Gomila de la Universitat de Lleida i membre del grup TRAMA i la secretaria la Dra. Maria del Carmen Pretel Sanchez de la Universitat Politècnica de Catalunya.

La tesi analitza com es va informar institucionalment i com va cobrir la premsa espanyola quatre incidents nuclears ocorreguts entre 1989 i 2009. La seva principal aportació és relacionar la seguretat nuclear, la comunicació de crisi i el tractament periodístic, i mostrar una millora progressiva dels mecanismes institucionals —especialment mitjançant l'escala INES—, però també una mancança persistent: les accions correctores i el tancament tècnic dels incidents gairebé no arriben al debat públic.

La tesi se situa en la intersecció entre l'enginyeria nuclear, la gestió del risc, la comunicació institucional i els estudis de premsa. El seu propòsit general és estudiar com es comunica la seguretat nuclear a Espanya a partir de la informació del Consell de Seguretat Nuclear (CSN) i de la cobertura de tres diaris de referència: *La Vanguardia*, *ABC* i *El País*.

El treball parteix de quatre objectius específics:

Analitzar els incidents espanyols classificats en nivell 2 o superior de l'Escala Internacional de Successos Nuclears i Radiològics (INES), juntament amb les seves mesures correctores i les lliçons apreses.

Examinar la informació institucional produïda pel CSN.

Estudiar el tractament periodístic dels casos en els tres diaris seleccionats.

Formular propostes de millora per a la comunicació institucional i mediàtica en crisis nuclears.

El marc teòric és ampli i combina conceptes de risc, percepció social, crisi, emergència, cultura de seguretat, seguretat radiològica, plans d'emergència nuclear, regulació i comunicació institucional. Incorpora igualment referències a la teoria de l'agenda-setting i al framing per fonamentar l'anàlisi de la rellevància mediàtica dels incidents.

La recerca adopta un disseny mixt, qualitatiu i quantitatiu. Per a l'anàlisi institucional, utilitza documentació tècnica i normativa del CSN, de l'OIEA i d'altres fonts especialitzades. Per a la dimensió mediàtica, duu a terme

una anàlisi de contingut de les notícies publicades sobre els casos estudiats a *La Vanguardia*, *ABC* i *El País*, atenent variables com ara la presència i la jerarquia a portada, la posició a les pàgines interiors, els gèneres informatius i d'opinió, l'ús de fotografies i il·lustracions, les fonts citades, el nombre de textos i l'evolució temporal de la cobertura.

Els quatre estudis de cas que analitza la tesi són:

Vandellòs I. 1989. Nivell 3 INES. Incendi a l'edifici de turbines, sense alliberament radiològic a l'exterior; va acabar conduint al tancament definitiu de la central.

Trillo I. 1992. Nivell 2 INES. Encreuament de connexions en el sistema de protecció del reactor i manteniment de l'operació malgrat l'anomalia detectada.

Vandellòs II. 2004. Nivell 2 INES. Trencament d'una boca d'home en un subsistema de refrigeració de serveis essencials.

Ascó I. 2008. Nivell 2 INES. Alliberament de partícules radioactives a l'exterior vinculat a errors en la gestió de residus de la piscina de desactivació.

La tesi conclou que hi ha hagut avenços considerables en la seguretat i en la comunicació pública des del cas de Vandellòs I, particularment per la consolidació de l'escala INES com a instrument de classificació i de traducció pública de la gravetat dels successos. Tanmateix, identifica una comunicació desigual: la fase inicial de l'incident sol concentrar l'atenció institucional i periodística, mentre que les investigacions posteriors, les mesures correctores, les sancions i la resolució definitiva del problema reben una visibilitat molt menor.

En resum, la idea central de la tesi és que la seguretat nuclear no depèn únicament de prevenir i corregir fallades tècniques; també depèn que les institucions informin de manera fiable, intel·ligible i sostinguda, i que els mitjans traslladin aquesta informació sense alimentar incerteses innecessàries ni abandonar-ne el seguiment quan acaba la fase més noticable.